

**PROGRAM SZKOLENIA
DLA OSÓB REALIZUJĄCYCH ZADANIA
Z ZAKRESU DORADZTWA
ZAWODOWEGO**

Tytuł szkolenia: Przygotowanie trenerów do realizacji szkoleń z zakresu doradztwa zawodowego

Analiza potrzeb szkoleniowych

Wyniki wielu badań i analiz (m.in. Czepiel A.P, *Dlaczego należy zwiększyć efektywność doradztwa zawodowego w polskich szkołach*, Forum Obywatelskiego Rozwoju 2013) wskazują, że skutecznie prowadzone zajęcia z doradztwa zawodowego motywują do nauki i mogą zapobiec nieprzemyślanym i błędnym decyzjom dotyczącym dalszej ścieżki edukacji i kariery, co ma znaczenie przy dzisiejszym wysokim bezrobociu wśród ludzi młodych. Podejmowanie działań służących wsparciu dla rozwoju doradztwa zawodowego świadczonego w szkołach i placówkach systemu oświaty ma znaczący wpływ na funkcjonowanie absolwentów na rynku pracy i w społeczeństwie obywatelskim. Temu służy między innymi szkolenie przygotowujące trenerów do realizacji zadań wspierających doradców zawodowych/liderów doradztwa zawodowego funkcjonujących w szkołach/placówkach na terenie danego powiatu. Trenerzy uczestniczący w szkoleniu opartym na poniższym programie naberą dodatkowych umiejętności, wiedzy i kompetencji, które będą mogli wykorzystać w działalności doradczej na terenie poszczególnych powiatów. Sami także, jako osoby przygotowane do realizacji zadań z obszaru doradztwa zawodowego, będą mogli prowadzić zajęcia doradztwa edukacyjno – zawodowego w swoich miejscach pracy. Ponadto będą mogli organizować sieci i wspierać ich funkcjonowanie. Pozwoli to na podnoszenie jakości pracy doradców zawodowych/liderów doradztwa na danym terenie oraz – w ostatecznym oddziaływaniu – wpłynie pozytywnie na wybór ścieżek kształcenia i rozwoju zawodowego młodzieży adekwatny zarówno do potrzeb młodych ludzi, jak i wymogów lokalnych rynków pracy.

Cel ogólny szkolenia to: przygotowanie kadry trenerów, którzy będą prowadzili szkolenia dla osób realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach.

Realizacja celu ogólnego przyczyni się do osiągnięcia celu szczegółowego 5 Priorytetu Inwestycyjnego PO WER: Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług z zakresu całościowego doradztwa edukacyjno-zawodowego (...) Przygotowanie kadry trenerów,

którzy będą prowadzili szkolenia dla osób realizujących zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego, przyczyni się do wsparcia nauczycieli, podniesienia ich wiedzy metodycznej z zakresu prowadzenia zajęć z doradztwa edukacyjno-zawodowego, przyczyni się do bardziej świadomych wyborów ścieżki edukacyjnej i zawodowej przez uczniów szkół podstawowych, a potem ponadpodstawowych (czyli branżowej szkoły I stopnia, branżowej szkoły II stopnia, technikum, liceum ogólnokształcącego, szkoły policealnej). Wpłynie korzystnie na przemyślany wybór szkoły przez dzieci, młodzież i ich rodziców. Po latach przyczyni się do bardziej świadomego wyboru zawodu, stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez całe życie oraz szybkiego przekwalifikowania się.

Projekt „Przygotowanie trenerów do realizacji szkoleń z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego” jest realizowany w ramach osi priorytetowej II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji. Działanie 2.14. Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie. Program Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020 (projekt pozakonkursowy).

Podstawami prawnymi do tak pojmowanego i realizowanego Programu szkolenia jest w szczególności:

- 1) Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r.- Prawo oświatowe (Dz. U. 2017, poz. 59 ze zm.)
- 2) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017, poz. 1643)
- 3) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. 2017, poz. 1578)
- 4) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017, poz. 1591)
- 5) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017, poz. 356) - kompetencje kluczowe;

6) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. 2017, poz. 860)
(akty prawne wg stanu na dzień 25 marca 2018 r.)

Cele szczegółowe szkolenia:

Uczestnik:

1. potrafi realizować cele szkolenia;
2. przekazuje swoją wiedzę na temat organizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, programów i planów dotyczących realizacji doradztwa zawodowego oraz zasobów wspierających tę działalność;
3. wspiera pracę doradców zawodowych i osób realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach;
4. aktualizuje wiedzę dotyczącą doradztwa edukacyjno – zawodowego oraz systemu kształcenia w Polsce;
5. aktywnie poszukuje informacji dotyczących realizacji celów szkolenia.

Adresaci szkolenia:

Szkolenie jest przeznaczone dla osób realizujących działania z obszaru doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach oświatowych.

Plan szkolenia:

1. Moduł Wprowadzenie do szkolenia - poznajmy się... przewidywany czas trwania: 90 min;
2. Moduł Nowoczesne doradztwo zawodowe w szkole - przewidywany czas trwania: 60 min;
3. Moduł Zmiany w kształceniu zawodowym a doradztwo zawodowe - przewidywany czas trwania: 60 min;
4. Moduł Diagnoza stanu doradztwa zawodowego w szkole - przewidywany czas trwania: 120 min;
5. Moduł Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego – podstawowe założenia; struktura, korzyści z opracowania i realizacji WSDZ - przewidywany czas trwania: 120 min;

6. Moduł Tworzenie i rozwój sieci współpracy osób, instytucji i podmiotów działających w zakresie doradztwa zawodowego - przewidywany czas trwania: 120 min;
7. Moduł Plan zewnętrznego wsparcia szkoły - przewidywany czas trwania: 60 min;
8. Moduł Preorientacja w przedszkolu i orientacja zawodowa w szkole podstawowej w kl. I – III oraz IV – VI - przewidywany czas trwania: 120 min;
9. Moduł Doradztwo zawodowe dla klas VII i VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych - przewidywany czas trwania: 90 min;
10. Moduł Zasoby i materiały wspierające doradztwo zawodowe - czas trwania: 60 min;
11. Moduł Doradztwo zawodowe dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - przewidywany czas trwania: 120 min;
12. Moduł Monitorowanie i ewaluacja zadań realizowanych w zakresie doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach systemu oświaty - przewidywany czas trwania: 90 min;
13. Moduł Podsumowanie szkolenia przewidywany czas trwania: 60 min.

Przewidywany czas szkolenia: 20 godzin zegarowych

Forma realizacji szkolenia

Rekomenduje się prowadzenie szkolenia w grupach maksymalnie 20 osobowych.

Sale powinny wyposażone w sprzęt dydaktyczny umożliwiający prowadzenie zajęć w formie ćwiczeń i warsztatów oraz prezentacji multimedialnych.

Metody szkoleniowe:

Zaleca się przeprowadzenie szkolenia metodami aktywizującymi. Proponowane metody są wskazane w programach poszczególnych modułów.

Środki dydaktyczne wykorzystane w szkoleniu:

Proponowane środki dydaktyczne są wskazane w programach poszczególnych modułów.

Zasoby:

Zasoby wykorzystywane w poszczególnych modułach są wyszczególnione w ich opisie.

Zestawienie modułów:

Moduł I: Wprowadzenie do szkolenia – poznajmy się....

Cel ogólny: Zapoznanie uczestników z celami i treściami programu szkolenia.

Cele szczegółowe:

Uczestnik:

1. zapoznaje się z celami i treściami modułów;
2. identyfikuje swoje oczekiwania dotyczące szkolenia.

Szczegółowe treści:

1. Podstawowe informacje o celach i modułach szkolenia.
2. Ustalenie zasad współpracy w okresie szkolenia.
3. Identyfikacja oczekiwań uczestników.

Metody i formy pracy:

1. indywidualna – autoprezentacja;
2. rundka/zabawa integracyjno-zapoznawcza;
3. prelekcja połączona z dyskusją;
4. dyskusja zorganizowana.

Środki dydaktyczne:

1. identyfikatory dla prowadzących;
2. flipchart;
3. papier flipchart;
4. pisaki/przybory do pisania;
5. „Koperta Autorefleksji” – A5 dla każdego uczestnika;
6. zestawienie pytań do „Koperty Autorefleksji” – załącznik 1.

Zasoby:

- Dołęga-Herzog H., Rosalska M., Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu: propozycje rozwiązań metodycznych, KOWEZIU, Warszawa 2014.
- Palomares S., Schilling D., Winch C. (tł. Joanna Jedlińska), Skrzynia Skarbów: ćwiczenia grupowe, Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2008.
- Vopel Klaus W., Gry i Zabawy Interakcyjne dla Dzieci i Młodzieży. Część 1,2,3,4, Wydawnictwo Jedność, Kielce 2009.

Przewidywany czas modułu: 90 minut

Moduł II: Nowoczesne doradztwo zawodowe w szkole

Cel ogólny: Zapoznanie uczestników z celami doradztwa zawodowego w szkole.

Cele szczegółowe:

Uczestnik:

1. wskazuje kluczowe cele wynikające z realizacji doradztwa zawodowego w szkole;
2. porównuje role nauczyciela, wychowawcy i doradcy;
3. identyfikuje role nowoczesnego doradcy w szkole.

Szczegółowe treści:

1. Cele doradztwa zawodowego w szkole.
2. Nowe role doradcy zawodowego.

Metody i formy pracy:

1. praca w grupach;
2. mapa myśli;
3. dyskusja panelowa.

Środki dydaktyczne:

1. flipchart;
2. kolorowe przybory do pisania;
3. duże arkusze papieru;
4. załącznik 1, 2 – po jednym dla grupy.

Zasoby:

- Minta J., Od aktora do autora, Wspieranie młodzieży w konstruowaniu własnej kariery, KOWEziU, Warszawa 2012.
- Wojtasik B., Podstawy poradnictwa kariery. Poradnik dla nauczycieli, KOWEziU, Warszawa 2011.
- Praca zbiorowa, ABC poradnictwa zawodowego w szkole, KOWEziU, Warszawa 2008.
- Rosalska M., Warsztat diagnostyczny doradcy zawodowego, przewodnik dla nauczyciela i doradcy, KOWEziU, Warszawa 2012. <http://www.euroguidance.pl/index.php?id=ksiazki>

Przewidywany czas modułu: 60 minut

Moduł III: Zmiany w kształceniu zawodowym a doradztwo zawodowe

Cel ogólny: prezentacja ram prawnych dotyczących kształcenia zawodowego oraz doradztwa zawodowego.

Cele szczegółowe:

Uczestnik:

1. wskazuje obowiązujące akty prawa dotyczące kształcenia zawodowego;
2. wymienia obowiązujące akty prawa dotyczące doradztwa zawodowego w systemie edukacji;
3. analizuje akty prawa dotyczące kształcenia zawodowego i doradztwa zawodowego w systemie edukacji.

Szczegółowe treści:

1. Akty prawa dotyczące kształcenia zawodowego w systemie edukacji.
2. Akty prawa dotyczące obszaru doradztwa zawodowego w systemie edukacji.

Metody i formy pracy:

1. indywidualna;
2. grupowa:
 - prelekcja połączona z dyskusją;
 - analiza tekstów źródłowych (aktów prawnych obowiązujących);
 - metoda Jigsaw;
 - dyskusja zorganizowana;
 - zdania niedokończone.

Środki dydaktyczne:

1. identyfikatory dla prowadzących;

2. flipchart;
3. papier flipchart;
4. pisaki/przybory do pisania;
5. wydrukowane fragmenty aktualnych aktów prawnych do analizy – materiał dla pięciu grup;
6. zestawienie obowiązujących aktów prawa – materiał dla prowadzącego, Załącznik 1; (stan na 2.03.2018 r.);
7. schematy możliwych ścieżek edukacji i kształcenia przez całe życie – źródło: <http://doradztwo.ore.edu.pl/sciezka-ksztalcenia/> (dostęp: 11 lutego 2018 r.);
8. kolorowe karteczki dla każdego uczestnika, ilość kolorów zależna od ilości grup (zespoły 4-6 osobowe);
9. filmy dotyczące ZSK i KRK.

Zasoby:

- <http://doradztwo.ore.edu.pl/sciezka-ksztalcenia/> (dostęp: 11 lutego 2018 r.)
- Polska Rama Kwalifikacji (film animowany o Polskiej Ramie Kwalifikacji) – link: <https://www.youtube.com/watch?v=qHu5NcbBmIU> (dostęp: 11 lutego 2018 r.)
- Zintegrowany system kwalifikacji – link: <https://www.youtube.com/watch?v=Ig93rDXnzb4> (dostęp: 11 lutego 2018 r.)
- Zintegrowany System Kwalifikacji - Agnieszka Chłoń-Domińczak - Instytut Badań Edukacyjnych – link: <https://www.youtube.com/watch?v=PY4Gz0K-Dac> (dostęp: 11 lutego 2018 r.)
- materiał pomocniczy: https://www.kwalifikacje.gov.pl/download/prezentacja_zsk.pdf (dostęp: 2.03.2018 r.)

Przewidywany czas: 60 minut

Moduł IV: Diagnoza stanu doradztwa zawodowego w szkole

Cel ogólny: Przygotowanie uczestników szkolenia do przeprowadzenia diagnozy doradztwa zawodowego w szkole.

Cele szczegółowe:

Uczestnik:

1. wymienia etapy procesu badawczego;
2. wymienia metody, techniki i narzędzia badawcze;
3. poznaje zasady właściwego doboru próby w badaniach;
4. formułuje przykładowe pytania ankietowe.

Metody i formy pracy:

1. indywidualna;
2. grupowa:
 - odwróconego celu;
 - ćwiczenie z wykorzystaniem komputerów;
 - dyskusja moderowana;
 - mini wykład;
 - analiza przykładowych wyników badań;
 - zdania niedokończone.

Środki dydaktyczne:

1. komputer z dostępem do Internetu wraz z rzutnikiem multimedialnym;
2. tablica typu flipchart;
3. papier flipchart (5 kartek);
4. pisaki/przybory do pisania;
5. karteczki typu post it (1 opakowanie);
6. kartki formatu A4 (tyle, ile jest grup);
7. laptopy z dostępem do Internetu – co najmniej 5-6 sztuk (uczestnicy przynoszą własne laptopy).

Przewidywany czas: 120 minut

Moduł V: Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego – wszystko o....

Cel ogólny: Pogłębienie wiedzy uczestników na temat organizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.

Cele szczegółowe:

Uczestnik szkolenia:

1. podaje podstawowe założenia funkcjonowania/organizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego;
2. określa strukturę WSDZ;
3. charakteryzuje/opisuje elementy struktury WSDZ;
4. przedstawia korzyści z opracowania WSDZ.

Szczegółowe treści:

1. Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego – podstawowe założenia.
2. Struktura WSDZ.
3. Korzyści z opracowania WSDZ.

Metody i formy pracy:

1. indywidualna:
 - autorefleksja
2. grupowa:
 - akronim;
 - rozmowa kierowana;
 - bank pomysłów;
 - praca w grupach;
 - wirujące plakaty;
 - dyskusja.

Środki dydaktyczne:

1. tablica/flipchart;

2. markery/mazaki;
3. nożyczki;
4. arkusze papieru flipchart – jeden na grupę;
5. masa mocująca;
6. *Typy szkół ponadpodstawowych* – Załącznik nr 1 (ilość pociętych egzemplarzy uzależniona jest od liczby uczestników – max 6);
7. *Przykładowa struktura WSDZ* – Załącznik nr 2 (5 egzemplarzy – jeden na grupę).

Zasoby:

- Kotarba, M. Łuczak (red.), ABC poradnictwa zawodowego w szkole. Praca zbiorowa. (s. 25-48), KOWEZiU, Warszawa 2008.
- Łukaszewicz A., Wewnątrzszkolny system doradztwa, czyli przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy w warunkach polskich, w: M. Kotarba, M. Łuczak (red.), ABC poradnictwa zawodowego w szkole. Praca zbiorowa. (s. 25-48), KOWEZiU, Warszawa 2008.
- Rogozińska A. (red.): Szkolny doradca zawodowy, KOWEZiU, Warszawa, 2003.
- Wzorcowe rozwiązania organizacyjne funkcjonowania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego wypracowane w ramach projektu ramach współfinansowanego z EFS projektu „Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych” realizowanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji.

Przewidywany czas: 120 min

Moduł VI: Tworzenie i rozwój sieci współpracy osób, instytucji i podmiotów działających w zakresie doradztwa zawodowego

Cel ogólny: Poszerzanie kompetencji uczestników w zakresie tworzenia i rozwijania sieci współpracy w obszarze doradztwa zawodowego.

Cele szczegółowe:

Uczestnik:

1. określa zasadność i cele tworzenia i rozwijania sieci;
2. wskazuje korzyści z działania sieci;
3. identyfikuje osoby, instytucje i innych partnerów do współpracy w ramach sieci zajmujące się doradztwem zawodowym.

Szczegółowe treści:

1. Sieć współpracy w doradztwie – po co i dlaczego?
2. Tworzenie i rozwijanie sieci:
 - organizacja pracy,
 - formy i metody zespołowego działania,
 - korzyści wynikające ze współpracy.

Metody i formy pracy:

1. plakat;
2. dyskusja;
3. gra szkoleniowa;
4. praca w grupach.

Środki dydaktyczne:

1. arkusz flipchart – 16 szt.;
2. pisaki;
3. nożyczki dla trenera;
4. klej lub zszywacz;

5. masa mocująca;
6. karteczki samoprzylepne (sześć różnych kolorów);
7. kartki kolorowe (te same kolory co wydruki załącznika 4) – po 1 szt.;
8. kłębek włóczki;
9. Załącznik 1 – „Propozycje w ramach działań WSDZ” – 5 szt.;
10. Załącznik 2 - „Etap 1 - Schemat przygotowania opisu pomysłu” – 5 szt.;
11. Załącznik 3 – „Przykład wypełnionej Karty Działania” – 5 szt.
12. Załącznik 4 – „Karta Działania” 5 kompletów wydrukowane na kartkach różnych kolorów po 4 szt.
13. Załącznik 5 – „Schemat przygotowania opisu pomysłu etap 2 i 3” – 5 szt.
14. Załącznik 6 - „Instytucje realizujące działania związane z doradztwem” – 1 szt.

Zasoby:

1. https://doskonaleniensieci.pl/Upload/Artykuly/6_0/Rola_sieci_wspolpracy_i_samokształcenia_K.Lesniewska.pdf (dostęp: 07.03.2018 r.)
2. http://www.euroguidance.pl/pliki/1920052016/SIECI_WMODN_D.Oleksiak.pdf (dostęp: 7.03.2018 r.)

Przewidywany czas: 120 minut.

Moduł VII: Plan zewnętrznego wsparcia szkoły

Cel ogólny: Przygotowanie uczestników do opracowania planu zewnętrznego wsparcia szkoły.

Cele szczegółowe:

Uczestnik:

1. wyjaśnia pojęcie planu zewnętrznego wsparcia szkoły;
2. poznaje przykładową strukturę planu zewnętrznego wsparcia;
3. wymienia korzyści z opracowania planu zewnętrznego wsparcia szkoły;
4. określa swoją rolę w zakresie zewnętrznego wsparcia szkoły.

Szczegółowe treści:

1. Plan zewnętrznego wsparcia szkoły.
2. Struktura planu zewnętrznego wsparcia szkoły.
3. Korzyści z opracowania planu zewnętrznego wsparcia szkoły w obszarze doradztwa zawodowego.
4. Moja rola w zakresie zewnętrznego wsparcia szkoły.

Metody i formy pracy:

1. mini – wykład;
2. dyskusja;
3. plakat;
4. dywanik pomysłów;
5. autorefleksja.

Środki dydaktyczne:

1. flipchart/tablica;
2. arkusze papieru flipchart;
3. karteczki samoprzylepne - 4 karteczki dla każdego uczestnika;
4. pisaki.

Zasoby:

- Raport z pilotażu zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego realizowany w województwie warmińsko-mazurskim w roku szkolnym 2011/2012, red. R. Gąsiorek, A. Karbowniak, D. Kukła, A. Lisikiewicz, W. Malinowska, R. Michalski, D. Oleksiak, O. Sulkowska, KOWEziU, Warszawa 2012.

Przewidywany czas: 60 minut

Moduł VIII: Preorientacja w przedszkolu i orientacja zawodowa w szkole podstawowej w kl. I –III oraz IV – VI

Cel ogólny: Przygotowanie uczestników do wspierania działań przedszkoli i szkół w zakresie preorientacji i orientacji zawodowej.

Cele szczegółowe:

Uczestnik:

1. wskazuje na czym polega preorientacja w przedszkolu i orientacja zawodowa w szkole;
2. analizuje cele preorientacji zawodowej w przedszkolu i orientacji zawodowej w szkole podstawowej;
3. podaje treści wspólne podstawy programowej w klasach I-III i IV-VI oraz celów orientacji zawodowej;
4. wymienia metody i przykładowe działania, które mogą być wykorzystywane podczas realizacji preorientacji i orientacji zawodowej.

Szczegółowe treści:

1. Preorientacja zawodowa w przedszkolu – na czym to polega?
2. Orientacja zawodowa – definicja i cele.
3. Orientacja zawodowa a podstawa programowa.
4. Preorientacja zawodowa i orientacja zawodowa w praktyce.

Metody i formy pracy:

1. mapa skojarzeń;
2. analiza dokumentów;
3. giełda pomysłów;
4. rozsypanka;
5. dyskusja;
6. praca w grupach.

Środki dydaktyczne:

1. film "Co to jest kariera"? (źródło: <https://www.youtube.com/watch?v=vungzm8N6kc> dostęp: 04.03.2018 r.), czas: 4min,18s.:
2. flipchart i pisaki;
3. komputer z dostępem do Internetu, rzutnik;
4. karteczki samoprzylepne;
5. Załącznik 1 - Cele preorientacji zawodowej i orientacji zawodowej w kl. I-III i IV-VI w szkole podstawowej (pocięte paski w kopertach dla 6 grup);
6. Załącznik 2 - Fragmenty podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (klasy I-III);
7. Załącznik 3 - Fragmenty podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (klasy IV-VI).
8. Załącznik 4 - scenariusz zajęć z preorientacji zawodowej z wychowankami przedszkola *Przewodnik po zawodach* (dla 2 grup);
9. Załącznik 5 - scenariusz zajęć z orientacji zawodowej z uczniami klas I-III szkoły podstawowej *Kto buduje dom?* (dla 2 grup);
10. Załącznik 6 - scenariusz zajęć z orientacji zawodowej z uczniami klas IV-VI szkoły podstawowej *Kucharz, kelner dwa bratanki, czyli o podobieństwie zawodów* (dla 2 grup).

Zasoby:

1. Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (źródło: http://edukacja.wczesnoszkolna.edu.pl/wp-content/uploads/2017/02/podstawa_programowa_2017_sp_edukacja.wczesnoszkolna.edu.pl.pdf)
2. Zestaw przykładowych programów preorientacji zawodowej, orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego dla systemu oświaty - produkt projektu „Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych”.

Przewidywany czas: 120 minut

Moduł IX: Doradztwo zawodowe dla klas VII i VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych

Cel ogólny: Przygotowanie uczestników do wspierania szkół podstawowych (klasy VII/VIII) oraz szkół ponadpodstawowych w zakresie realizacji doradztwa zawodowego.

Cele szczegółowe:

Uczestnik:

1. identyfikuje cele doradztwa zawodowego w klasach VII/VIII SP (dalej SP) oraz w szkołach ponadpodstawowych (dalej – SPp);
2. analizuje programy doradztwa zawodowego;
3. analizuje obszary doradztwa zawodowego istotne z punktu widzenia wyboru szkoły ponadpodstawowej;
4. sporządza propozycje tematów zajęć edukacyjnych w zakresie doradztwa zawodowego dla klas, VII, VIII SP oraz BS, T, LO (tj. Branżowa Szkoła – dalej: BS, technikum – dalej: T, liceum ogólnokształcące – dalej: LO).

Szczegółowe treści:

1. Cele doradztwa edukacyjno-zawodowego w klasach VII/VIII SP oraz w szkołach ponadpodstawowych.
2. Programy w zakresie doradztwa dla szkół podstawowych - klas VII/VIII oraz szkół ponadpodstawowych BS, T, LO.
3. Tematy zajęć edukacyjnych, grupowych wynikające z ramowych planów nauczania.
4. Doradztwo zawodowe w klasach VII, VIII szkoły podstawowej oraz w szkołach ponadpodstawowych.

Metody i formy pracy:

1. indywidualna;
2. grupowa:
 - ćwiczenia,
 - mapa mentalna,
 - dyskusja,

- bank pomysłów.

Środki dydaktyczne:

1. Karty ćwiczeń – załączniki 1 i 2;
2. mazaki – komplet;
3. masa mocująca;
4. laptop z dostępem do Internetu;
5. flipchart z arkuszami.

Przewidywany czas: 90 minut

Moduł X: Zasoby i materiały wspierające doradztwo zawodowe.

Cel ogólny: Zapoznanie uczestników z zasobami i materiałami wspierającymi działania z zakresu doradztwa zawodowego.

Cele szczegółowe:

Uczestnik:

1. wskazuje zasoby i materiały wspierające działania z zakresu doradztwa zawodowego;
2. identyfikuje źródła informacji edukacyjno-zawodowej;
3. określa rolę koordynatora w doborze zasobów/materiałów z zakresu doradztwa zawodowego.

Szczegółowe treści:

1. Zasoby i materiały wspierające działania z zakresu doradztwa zawodowego.
2. Rola koordynatora w doborze zasobów/materiałów z zakresu doradztwa zawodowego.

Metody i formy pracy:

1. mini-wykład;
2. ćwiczenie;
3. dyskusja.

Środki dydaktyczne:

1. laptop/komputer z rzutnikiem multimedialnym i dostępem do Internetu;
2. flipchart/tablica;
3. pisaki – komplet;
4. *Inne zasoby i materiały* – załącznik 1 dla prowadzącego.

Zasoby:

- www.doradztwo.ore.edu.pl
- http://euroguidance.pl/_publikacje/
- www.moodle.ore.edu.pl

Przewidywany czas: 60 minut

Moduł XI: Doradztwo zawodowe dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Cel ogólny: wyposażenie uczestników w podstawowe informacje niezbędne do wspomagania doradców zawodowych w organizowaniu doradztwa zawodowego dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Cele szczegółowe:

Uczestnik:

1. definiuje pojęcie *specjalne potrzeby edukacyjne* w kontekście edukacji włączającej;
2. omawia różne rodzaje potrzeb edukacyjnych wynikających z diagnozy funkcjonalnej;
3. posługuje się pojęciem niepełnosprawności w ujęciu biopsychospołecznym;
4. rozróżnia stopnie i rodzaje niepełnosprawności w kontekście doradztwa zawodowego;
5. wymienia możliwości rozwoju edukacyjno-zawodowego uczniów z SPE;
6. wskazuje miejsca, w których doradca zawodowy pracujący z uczniami ze SPE może szukać wsparcia i informacji.

Szczegółowe treści:

1. Pojęcie specjalne potrzeby edukacyjne w kontekście edukacji włączającej.
2. Pojęcie diagnozy funkcjonalnej uczniów ze SPE.
3. Rola doradztwa zawodowego dla uczniów z SPE.
4. Gdzie szukać wsparcia w zakresie doradztwa zawodowego dla uczniów ze SPE.

Metody i formy pracy:

1. dyskusja kierowana;
2. ćwiczenie 1 – Kim są uczniowie ze SPE? – praca w grupach;
3. ćwiczenie 2 – Jaki zawód dla ucznia ze SPE? – praca w grupach;
4. ćwiczenie 3 – Gdzie szukać informacji i wsparcia? – praca w grupach

Środki dydaktyczne:

1. flipchart;

2. dokumenty do analizy (studium przypadku do ćwiczenia 2) – Załącznik 1, dla każdej z grup – minimum 5 szt.;

Zasoby:

- Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, Tworzyć czy odtwarzać? Rozważania o skutecznym planowaniu pracy z dziećmi oraz młodzieżą niepełnosprawna intelektualnie i z autyzmem, CMPP, Warszawa 2009.
- Europejska Agencja Rozwoju Edukacji Uczniów z SPE, Europejskie wzorce dobrej praktyki kształcenia i szkolenia zawodowego. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w tym niepełnosprawni w systemie kształcenia i szkolenia zawodowego, 2014.
- Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, Dz.U. 2012 poz. 1169 <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20120001169> (dostęp: 10.01.2018).
- Magnuszewska-Otulak G., Poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych. Podstawowe zagadnienia. W: ZIMDZ Nr 44, MPiPS, Warszawa 2009.
- Sołtysińska G. ABC doradcy zawodowego. Poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych. Materiały dla szkolnego doradcy zawodowego, KOWEZIU, Warszawa 2010.
- Wojtasiak E., Wolan-Nowakowska M. (red.), Poradnictwo zawodowe w rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej. Warszawa 2012.
- Wolan-Nowakowska M., Poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych – ku możliwościom przeciw ograniczeniom, Wydawnictwo Naukowe AKAPIT, Kraków 2009.

Przewidywany czas: 120 min

Moduł XII: Monitorowanie i ewaluacja zadań realizowanych w zakresie doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach systemu oświaty.

Cel ogólny: Monitoring i ewaluacja działań z obszaru doradztwa zawodowego

Cele szczegółowe:

Uczestnik:

1. wyjaśnia istotę monitoringu doradztwa zawodowego w szkole;
2. analizuje kartę monitoringu doradztwa zawodowego w szkole;
3. porządkuje proces ewaluacji;

Szczegółowe treści:

1. Monitorowanie działań.
2. Karta monitoringu.
3. Etapy ewaluacji.
4. Działania w procesie ewaluacji.

Metody i formy pracy:

1. dyskusja;
2. dopasowanka;
3. mini wykład.

Środki dydaktyczne:

1. przykładowa lista działań doradczych w szkole (załącznik nr 1);
2. karta monitoringu (załącznik nr 2);
3. przykładowe różnice między monitoringiem a ewaluacją – (załącznik nr 3);
4. przykładowe działania z zakresu ewaluacji – pocięte (załącznik nr 4);
5. nazwy etapów ewaluacji – do pocięcia (załącznik nr 5);
6. opis etapów i działań do zegara ewaluacji (załącznik nr 6);
7. schemat zegara ewaluacji pusty (załącznik nr 7);
8. schemat zegara ewaluacji wypełniony (załącznik nr 8).

Zasoby:

- „Ewaluacja w szkole i w przedszkolu” materiały edukacyjne i narzędzia badawcze dla nauczycielek i nauczycieli pod redakcją Agnieszki Borek i Magdaleny Tędziagolskiej <http://eraewaluacji.pl/assets/Ewaluacja-w-szkole-i-przedszkolu.pdf> (dostęp: 24.02.2018 r.)
- Mazurkiewicz G. (red.), Jak być jeszcze lepszym. Ewaluacja w edukacji, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2012.
- „Różne drogi ewaluacji – poradnik dla dyrektorów szkół i placówek pod redakcją Agnieszki Borek i Emilii Kowalczyk-Rumak <http://eraewaluacji.pl/assets/Różne-drogi-ewaluacji-poradnik-dla-dyrektorów-szkół-i-placówek.pdf> (dostęp: 24.02.2018 r.)

Przewidywany czas: 90 minut

Moduł XIII: Podsumowanie szkolenia

Cel ogólny: Podsumowanie szkolenia przygotowującego uczestników do wsparcia szkół realizujących działania w zakresie doradztwa zawodowego.

Cele szczegółowe:

Uczestnik:

1. podsumowuje szkolenie odnosząc się do oczekiwań z modułu I;
2. identyfikuje możliwe sytuacje pracy osoby wspierającej realizację doradztwa zawodowego;
3. ewaluuje swoją pracę.

Szczegółowe treści:

1. Przypomnienie podstawowych informacji o celach i modułach szkolenia.
2. Odniesienie się do zidentyfikowanych w module I oczekiwań uczestników.
3. Wzbudzenie pozytywnego nastawienia do roli osoby wspierającej realizację doradztwa zawodowego.

Metody i formy pracy:

1. indywidualna;
2. grupowa:
 - dyskusja zorganizowana;
 - dywanik pomysłów;
 - termometr – skalowanie gotowości;
 - zdania niedokończone.

Środki dydaktyczne:

1. identyfikatory dla prowadzących;
2. flipchart;
3. papier flipchart;
4. pisaki/przybory do pisania.

Przewidywany czas: 60 minut